

Painottomuuden harmonia

Nea Parkatti

ESPOON KUVATAIDEKOULU
Kuvataiteen perusopetus
Laaja oppimäärä
LOPPUTYÖ 2022

Nea Parkatti
Painottomuuden harmonia
Valokuvaus / Tapiola
Ohjaaja: Ruusu Hulmi

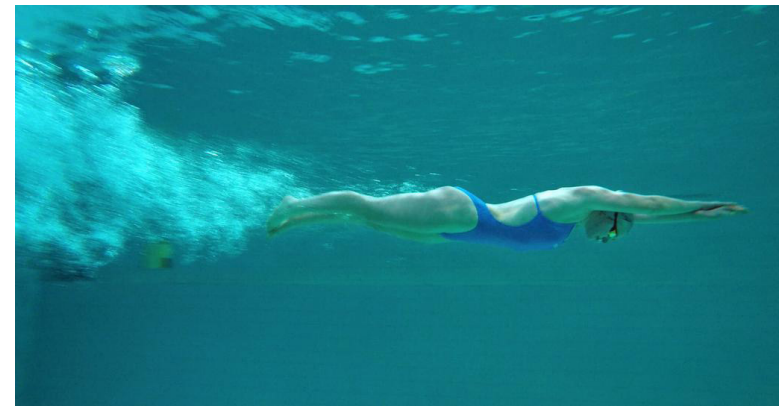
Sisällysluettelo

Minusta	3
Ideointia	4
Lopputyön toteutus	6
Valmis työ	12
Kiitokset	14

Minusta

Olen Nea Parkatti, 18-vuotias lukion toisen vuoden opiskelija Ressun lukiosta. Olen harrastanut lyhyehkön elämäni aikana kaikenlaista aina zumban ja golfin väliltä. Lukemattomista harrastuskokeiluista huolimatta matkassani on pysynyt kaksi harrastusta yli kymmenen vuotta: uinti ja kuvataide.

Taiteilijaurani lähti liikkeelle 5-vuotiaasta saporopäisestä työstä, joka rakasti piirtämistä ja maalaamista. Valokuvauksen löysin kuitenkin vasta ollessani 12-vuotias, kun Jyväskylän kuvataidekoulun periodiopintoihin kuului pakollinen kuusi viikkoa kestävä tutustumisjakso valokuvaukseen. Kuvataidekoulun kellarikerroksen pimeydessä hurahdin valokuvaukseen kuitenkin täysin.

©Ilkka Keskinen

Ideointia

Lähestyin lopputyötäni idealla, jossa halusin yhdistää molemmat rakkaat harrastukseni. Olin muutamaa vuotta aikaisemmin toiminut mallina valokuvaajalle, joka oli erikoistunut vedenalaiseen kuvaukseen. Saman valokuvaajan, Ilkka Keskinen, töistä sain myös ideoita omaan työhöni. Hyödynsin 15-vuotissyntymäpäivälahjaksi saamaani GoPro-kameraa, jonka avulla yritin parhaani mukaan luoda omannäköiseni version aiheesta.

Elementtinä vesi pulppuaa mielestäni kauneutta sekä luonnon armottomuutta. Kaikesta huolimatta sen rauhalliset liikkeet ja korviin kantautuva humina on jotakin, mikä saa minut rauhoittumaan. Mainittuani asiasta kavereilleni, he kuitenkin totesivat näkevänsä veden pelottavana. Ennen sen tarkempaa ajattelua, huu-dahdin ihmettyneenä: “Miksi?” Kysyin asiasta tarkemmin, miksi he kokivat näin. Miltein kaikki mainitsivat veden viittaavan hukkumiseen. Varsinkin silloin, jos näytin heille veden alla otettuja muotokuvia.

En ollut koskaan nähnyt vettä pelottavana — Olinhan vuosien varrella kasvanut ajatukseen, jossa vesi oli osa arkeani. Vedessä saatoin rentoutua ainakin henkisesti, vaikka pyrinkin pyörittämään käsiäni kilpauintiharrastuksessani niin nopeasti kuin ikinä vain kykenin. Samalla vesi toimi jonkinlaisena porttina aivan erilaiseen maailmaan: vedessä painovoimalla ei enää ollut vaikutusta. Veden alla aistit herkistyvät, mikä mahdollistaa uudenlaisen lähestymistavan maailmaan etenkin, kun valonsäteet heijastuvat veteen vedenpinnan liikkeiden mukaisesti. Muiden tuntemukset avarsivat näkökulmaani sekä antoivat lähtökohdat, joiden pohjalta lähdin tarkastelemaan lopputyöni sisältöä.

Vedenalaista maailmaa pidetään kiehtovana, mutta osin myös tuntemattomana. Lopputyöni kantavana ajatuksena onkin tuoda valokuvauksen keinoin esille, kuinka kiehtova ja kaunis vedenalaisen maailma on. Veden liplatuksen sekä sen rauhoittavan kohinan lisäksi vedessä vallitsee painovoimattomuuden tunne, joka luo tietynlaista harmoniaa ja kepeyttä. Veden fysiologisten ja biologisten merkitysten lisäksi vettä pidetäänkin monessa mytologiassa ja uskonnossa salaperäisenä, viehättävänä sekä luovana elementtinä.

Lopputyön toteutus

Lopputyöprojektini alkoi hieman kankeasti. Olin pitkään pohtinut, kuinka voisin yhdistää lopputyössäni kaksi minulle tärkeää harrastusta eli valokuvauksen ja uinnin. Haastetta lopputyöni toteuttamiseen toi olkapäälläni istuva Itsekritiikki-paholainen, joka ei tyytynyt kaikkiin matkan varrella keksimiini ideoihini. Lähdin työstämään ajatusta siitä, mikä olisi sellainen projekti, jota jaksaisin työstää kokonaisen lukuvuoden. Oli sanomattakin selvää, että en täydellisyyteen pyrkivän luonteeni johdosta voinut mennä sieltä, mistä aita oli matalin. Siispä lähdin kokeilemaan minulle jotakin aivan uutta ja tuntematonta — vedenalaista kuvaamista.

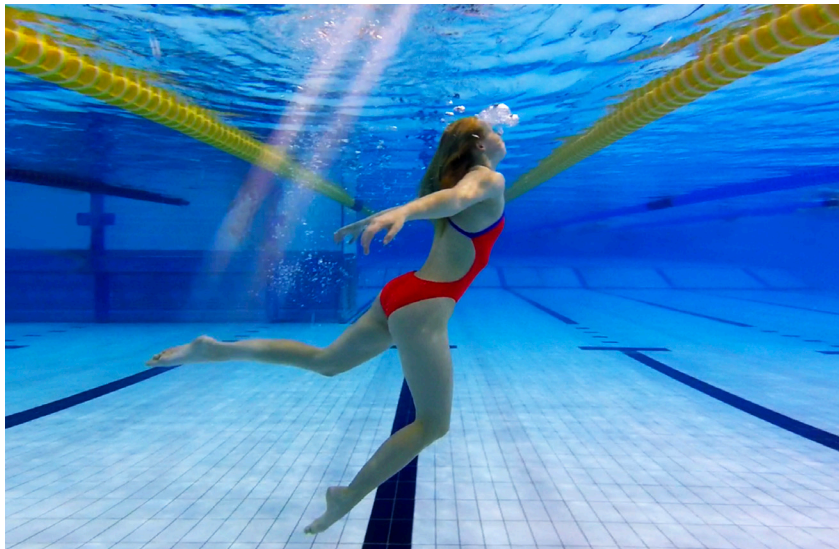
Olin aikaisemmin toiminut mallina Ilkka Keskiselle, joka on tunnettu vedenalaisesta valokuvaamisestaan. Matkan varrella tutustuin kuitenkin moneen muuhunkin taiteilijaan, jotka lähestyivät vettä elementtinä hyvin erilaisesta näkökulmasta. Parhaiten tutustuin kuitenkin opettajani Ruusu Hulmin esittelemään Susanna Majuriin, joka onnistui luomaan kuviinsa todella vangitsevan ja mielenkiintoisen tunnelman. Onnekseni vierailimme lukuvuoden aikana myös hänen näyttelyssään, josta ammensin paljon ideoita myös omaan työskentelyyni.

Kirjoitin puhelimeni muistiinpanoihin seuraavalla tavalla:

26.10.2021

“Idea lopputyöni toteutuksesta kirkastui ja selkeni. Halusin luoda kuvissani tunnelman, jossa olin onnistunut pysäyttämään mallin liikkeen. Halusin myös korostaa kuvien taustalla olevan altaan symmetriaa, joka loi tietynlaista rauhallisuutta. Lisäksi sain Instagramissa vastaantulleista kuvista idean, jossa voisin saada kuviin uudenlaisen ulottuvuuden esimerkiksi sifongin tai jonkin muun kangaspalan avulla.

Pidin kuvien sinisestä väristä, jonka vuoksi päätin pitää kuvat värillisinä. Ottamani kuvat kuitenkin muistuttivat minua enemmän lomamatkasta Espanjan auringon alle, jossa 12-vuotias Nea kokeili kavereidensa kanssa hotellin uima-altaassa ensimmäistä kertaa vedenkestävää puhelinkuorta. Halusin kuviltani kuitenkin paljon enemmän, mutta ennen kaikkea tiesin, että pystyisin parempaan.”

Ideani terävöityi kerta kerralta, ja tiesin olevani matkalla oikeaan suuntaan. Kaikki ei kuitenkaan sujunut täysin ongelmitta. Minulla oli jossakin aivoni sopukoissa idea, jonka halusin toteuttaa. En kuitenkaan osannut sanallistaa sitä, mitä tarkalleen ottaen halusin. Suurin ongelmani lopputyöprojektin alussa, keskellä sekä myös sen lopussa oli se, etten osannut kertoa, mihin lopputulokseen olin pyrkimässä. Jokin Itsekritiikki-paholainen olkapääni päällä kuitenkin kuiskasi jatkuvasti korvaani, ettei nykyinen työni olisi tarpeeksi mielenkiintoinen. Tämä johti siihen, että ajauduin pienehköön ahdinkoon siitä, tulisiko lopputyöstäni koskaan tarpeeksi hyvä.

9.11.2021

“Myönnettäköön, ettei kaikki mene aina kuin Strömsössä. Noin kaksi tuntia kestäneen ruudun toljottamisen jälkeen idea onnistuneesta lopputyöstä tuntui miltein mahdottomalta. Ottamani kuvat ovat epätarkkoja, eikä niiden visuaalinen ilme miellytä. Kaipa se on vain tokaistava, että tämä on osa prosessia, jonka lopputuloksena on (toivottavasti) onnistunut työ.”

Joululoma kuitenkin lähestyi hiljalleen ja aina uudestaan sulavan lumen keskellä ajatukset vaelsivat jo jouluaateriaan sekä Juhlapöydän konvehteihin. Niinpä otin tietoisesti hieman etäisyyttä työhöni siinä toivossa, että näkisin sen loman jälkeen täysin uusin silmin.

Näin jälkeen päin voinkin todeta, että loma näytti olevan juuri oikea ratkaisu ongelmaani. Vastoin itselleni tehtyä lupautta, saatoin viettää satunnaisia iltapäiviä lopputyöni ääressä. Se ei kuitenkaan ollut turhaa, sillä yhtenä lumisena päivänä törmäsin Pinterestiä selatessani kuvaan, joka sai ihoni kananlihalle. Tämän nimettömän taiteilijan ottamassa vedenalaisessa kuvassa dramatiikkaa oli viritetty äärimilleen, kun mustan taustan avulla kuvaan oli saatu luotua ennennäkemätön kontrasti. Vaikka kuvan keskipisteenä oli kuvan malli tulenpunaisessa mekossaan, ihmetystä ja ajatuksia herätti katsojassa myös se, kuinka ihmeessä tuollainen kuva oli saatu otettua.

Yritin luoda jo aikaisemmin otettuihin kuviin samankaltaista taustaa Photoshopin avulla, mutta taidoillani se ei näyttänyt enää hyvältä. Kuvat näyttivät tarrakirjaan liimatuilta kiiltokuvilta, jotka olivat täysin erillään kuvan taustasta. Niinpä aloitin kuvausprojektini miltein alusta, mutta tällä kertaa huomattavasti selkeämmällä ja minuakin kiinnostavammalla idealla.

11.1. 2022

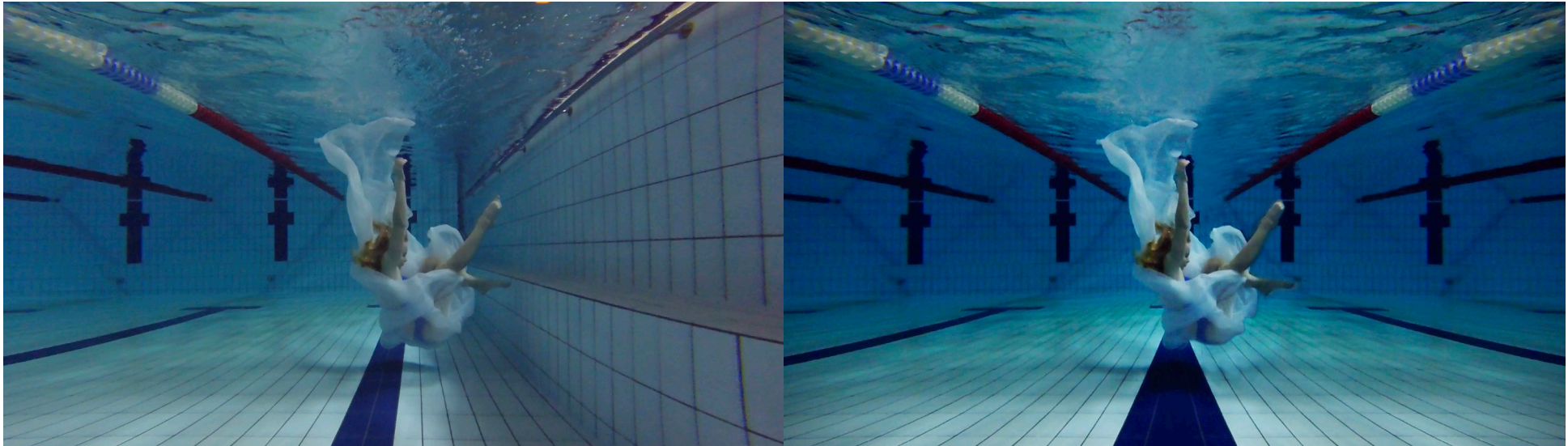
“Joululoma oli nähtävästi tarpeessa, sillä vuoden ensimmäisen kuviskerran aikana havahduin, mitä mausteita lopputyöni tarvitsi. Tarkoituksena ei enää ollut yksinkertaisen ‘kuperkeikkakuvien’ ottaminen, vaan oikeasti näyttää, mitä osaan.

Eksyin Eurokankaan nettisivuille etsien mustaa lakanakangasta. Ajattelin kuitenkin olla ympäristöystävällinen ja hiirenhiljaisilla askeleilla onnistuin ryöväämään pyykkipäivänä pyykkinarulta mustan lakanan. Niin viikottaisiin kuvausprosesseihin hiipui mukaan pikkuhiljaa mukaan musta lakana, jonka asetin taustaksi. Lopputuloksena oli kuvia, joiden olemus muuttui täysin. Enää en tyytynyt aikaisempiin kuviini, sillä nyt olin lähempänä alkuperäistä visiotani.”

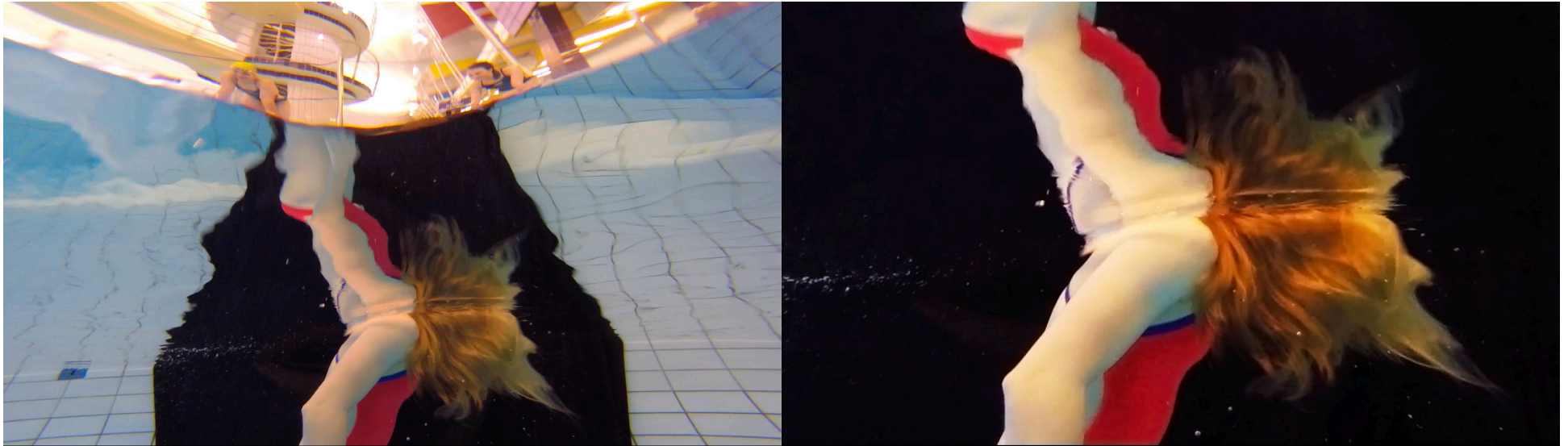
Kun lopulta löysin olkapäälläni istuvan Itsekritiikki-paholaisenkin kelpuuttaman idean lopputyön toteuttamiseen, aloitin ottamieni kuvien muokkaamisen. Muokausprosessiin ei sinänsä liittynyt mitään, mikä ylittäisi kirjoituskynnyksen, vaan se oli hyvinkin mekaaninen vaihe lopputyöni toteuttamisessa. Muokausprosessi oli miltein kaikkien kuvien kohdalla vakio. Ensiksi lisäsin kuvien kontrastia sekä kirkkautta, poistin taustalta pieniä epätäydellisyyksiä, kuten viereisen radan vesijuoksijan jalkaterän ja lisäsin kohinan poistoa, sillä yli kolme vuotta vanhan GoPro-kameran laatu ei ollut paras mahdollinen. Joidenkin kuvien kohdalla muokausprosessi oli kuitenkin suurempi. Joskus mallien taakse asetettu musta kangas ei pysynyt aivan paikoillaan, minkä seurauksena jouduin ikään kuin luomaan kankaan kuvien reunoihin. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että kloonaavan leimasimen avulla väritin kuvien reunat mustaksi. Kokeilin myös projektin alkuvaiheessa otettujen kuvien avulla kaikkea uutta, kuten esimerkiksi taustan muuttamista symmetriseksi peilaamalla

taustan kuvan molemmille puolille. Vaikka kyseiset kuvat eivät yltäneet lopputyöhöni asti, opin Photoshopin kanssa leikkimällä paljon uusia taitoja, joita sovelsin lopullisessa työssäni.

Lopputyön palautuspäivän lähestyessä hikikarpalot otsallani lisääntyivät. Koin olevani hyvässä vauhdissa, mutta aikaa ei ollut hukattavaksi. Maaliskuun alussa tehtävänä oli enää kuvien tulostaminen sekä lopputyö-dokumentaation tekeminen. Jotain oleellista kuitenkin puuttui, ja se oli lopputyön nimi. Olin ollut jo pitkään tietoinen siitä, että tarvitsin osuvan nimen työlleni, jotta saisin välitettyä kaikille työni katsojilleni sen, mitä halusin lopputyölläni viestiä. Niin kuin aiemmin totesin, vesi nähtiin usein pelottavana sekä hieman uhkaavana elementtinä. Halusin työlläni kuitenkin tuoda esille sen, mihin ajatukseen olin vuosien varrella itse kasvanut. Mielessäni vesi todellakin oli portti uuteen ihmeelliseen, mutta omalla tavalla harmoniseen maailmaan, jossa valon säteet ja painovoima eivät käyttäytyneet enää samalla tavalla kuin maalla. Lopulta otin itseäni “niskasta kiinni” ja istuuduin keittiönpöydän ääreen ideoimaan lopputyöni nimeä. Kirjoitin ajatuksiani tyhjälle paperille ja loin näennäisiä syy-seuraussuhteita niiden välille. Lopuksi kokosin ajatukseni ja lopputyö sai nimekseen “Painottomuuden harmonia” .

Harmaita hiuksia aiheutti myös se, että kaikki kuvani olivat täysin eri muotoisia. Tämä johtui siitä, että jouduin rajaamaan kuvat vedenalla otetuista videoista, sillä käyttämäni kameran tekniset ominaisuudet eivät olleet optimoitu tämänkaltaiseen kuvaamiseen. En antanut kuitenkaan sen häiritä, vaan otin sen matematiikan tehtävän kaltaisena haasteena itselleni, joka minun oli tarkoitus ratkaista. Pohdin pitkään, kuinka saisin kuvat näyttävästi esille. Lopulta vastaus oli yksinkertainen. Halusin jättää kuvien reunaan pienen, noin senttimetrin, mittaisen marginaalin, jonka avulla onnistuin muuttamaan vaakasuuntaiset kuvat keskenään samanlevyisiksi, muokkasin myös pystykuvat leveydeltään yhtenäiseksi. Kuvat eivät olleet siis täysin samankokoisia, sillä niiden korkeus riippui kuvan suunnasta. Sen sijaan, että olisin yrittänyt muokata kuvista samankokoiset, päätin korostaa eroja kuvien muodossa, sillä se sopi hyvin kuvissa käsittelemääni elementtiin eli veteen. Veden liike ei ollut virtaviivaista, eikä ollut lopputyöni kuvienkaan.

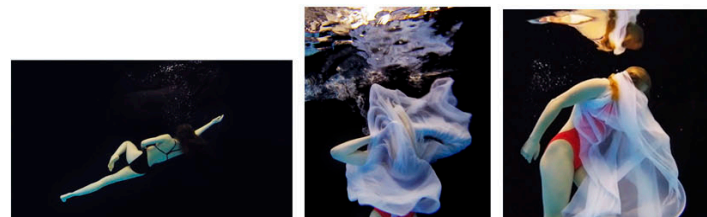
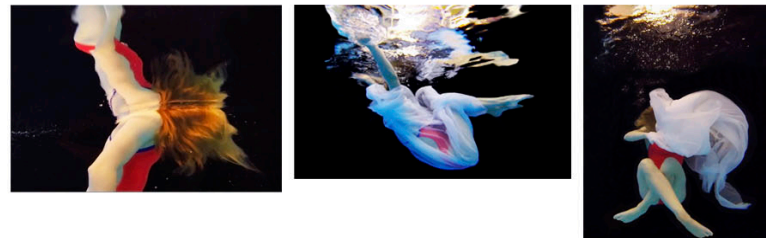
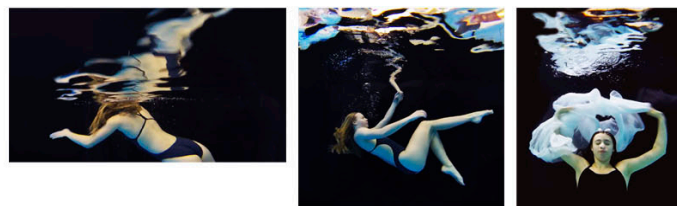
Valmis työ

Lopputyö on ollut prosessina hyvin rikas. Vaikka olen puhunut paljon lopputyön aikana kohtaamistani ongelmista osittain myös tehtävänannon, myös omien ajatuksieni vuoksi, lopputyön tekeminen on ollut prosessina opettavainen ja hauska. Se on konkretisoinut minulle omia taitojani, mutta myös innostanut valokuvaukseen aivan uudella tavalla. Jos minulta kysyttäisiin, tekisinkö jotakin toisin, voisin luetella useita asioita, jotka kaipaivat mielestäni hienosäätöä. Kaikesta huolimatta vastaisin silti kieltävästi. Miksi? Nykyinen lopputyöni on tällä hetkellä sellaisella tasolla, johon ylsin lukuvuoden mittaisella ajalla. Aina on jotakin parannettavaa, mutta on myös tyhmyyttä olla iloitsematta siitä, mihin on sillä hetkellä pystynyt.

Lopputyöprojekti on myös hyvä esimerkki siitä, ettei oppiminen lopu koskaan. Vaikka lähdin toteuttamaan lopputyötäni ajatuksella, jossa kyseinen projekti kruunaisi kaiken kuvataide- koulussa oppimani, huomasin jo projektin alussa lähestyvänä asiaa väärästä näkökulmasta. Sanasta “lopputyö” saa miellelyhtymän johonkin mahtipontiseen speaktaakkeliin, mutta kyseessä on kuitenkin ennen kaikkea opintomatka. Verrattaessa projektin alussa ja lopussa otettuja kuvia, kehityskaari on huomattava. Taidollisesta oppimisesta, kuten valokuvien muokkaamisesta huolimatta suurin oppi tapahtui kuitenkin siinä, kuinka kuvia pystyy hyödyntämään omien ja toisten ajatusten viestimisessä. Yksittäisen kuvan takaa löytyy paljon enemmän kuin vain itse malli tai maisema.

Vaikka matkan varrella kohtasin monta ongelmaa, yksi nousi ylitse muiden. Lopputyön aikana suurimmaksi ongelmaksi nousi omien ajatusten sanallistaminen sekä se, kuinka pystyisin valokuvien avulla konkretisoimaan ajatukset, joita en kyennyt edes sanallistamaan. Toisaalta, jos kaiken pystyisi sanoittamaan, mikä idea valokuvilla tai taiteella enää olisi? Kuten vanha sanalaskussa kerrotaan: “Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.”

Lopputyöni tavoitteena oli kehittyä sekä kuvaajana että löytää kuvausaihe, joka erottaisi ainakin jollakin tavalla minut muista. Tavoitteeni oli kunnianhimoinen, enkä voinut olettaa pystyväni ihmetekoihin. Kaikesta huolimatta koen onnistuneeni siinä, että kehityin valokuvaajana sekä sain itsevarmuutta enemmän omaan tekemiseeni. Onnistuin myös suuresta vastuusta huolimatta luomaan minulle ensimmäisen isomman kuvausprojektin, jolla sain perheeni ja ystäväpiirini ihmettelemään työtäni ainakin edes hetkeksi.

Kiitokset

Kiitospuheeni on viimeinen silaus lopputyölleni, joka on ollut mielenkiintoinen ja opettavainen. Haluan kiittää malleja, jotka ovat mahdollistaneet kyseisen projektin toteuttamisen sekä ohjaajaani Ruusu Hulmia kannustuksesta ja lukemattomista neuvoista. Lisäksi haluan kiittää Espoon kuvataidekoulua mahdollisuudesta kuvataiteen harrastamiseen sekä itsensä kehittämiseen taiteilijana.